

UDHËZIM
Nr.2, datë 2.2.2011

**PËR PROCEDURËN E LËSHIMIT, RINOVIMIT, NDRYSHIMIT NË OBJEKT,
PEZULLIMIT DHE REVOKIMIT TË LICENCËS SË PERSONELIT TË MIRËMBAJTJES
SË AVIONIT**

Në përputhje të nenit 102 pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe në zbatim të nenit 20 të ligjit nr.10 040, datë 22.12.2008 “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”,

UDHËZOJ:

Neni 1

Lëshimi i licencës së personelit të mirëmbajtjes së avionit

LMA-ja sipas pjesës 66 të udhëzimit të Ministrit nr.16, datë 14.10.2008 “Për vazhdueshmërinë e vlefshmërisë ajrore të avionit dhe produkteve, pjesëve të pajisjeve aeronautike dhe mbi aprovimin e organizatave dhe personelit të përfshirë në këto detyra” është dokumenti i lëshuar nga AAC që vërteton përmbushjen e kërkesave të pjesës 66, lidhur me specifikimet e kategorisë/nënkategorisë/afësisë, të përmendura në objektin e kësaj licence.

Neni 2

Kërkesa për lëshimin e licencës

1. Kërkesa për t’u pajisur me LMA duhet përpiluar sipas modelit të kërkesës bashkëlidhur këtij udhëzimi (forma 19 EASA) dhe paraqitet në AAC.

2. Kërkesës duhet t’i bashkëlidhet dokumentacioni i mëposhtëm:

- kopje e diplomës;
- kopje e “Certifikatave të njohjes” (*Certificates of Recognition*) ose të vërtetimeve të tjera në lidhje me kurse të mëparshme;
- evidencë e eksperiencës së mirëmbajtjes bazuar në pikën 66. A. 30;
- kopje e çdo licence të mëparshme të lëshuar për këtë fushë;
- kopje e vërtetimit të pagesës së detyrimeve.

3. Kërkuesi për vërtetuar eksperiencën minimale në mirëmbajtje plotëson formularin MERL (*Maintenance Experience Record Log*) bashkëlidhur këtij udhëzimi, vënë në dispozicion nga AAC-ja.

4. Kur kërkuesi ka kaluar provimet bazike pranë organizatave të aprovuara nga autoritetet kompetente të një vendi anëtar të EASA-s, sipas pjesës 147, ato konsiderohen të vlefshme nga AAC-ja, me paraqitjen e certifikatës së njohjes (*Certificate of Recognition*) që kërkuesi ka në posedim.

Mund të pranohen dhe provimet bazike të kryera pranë EASA-së. Në këtë rast, kërkesës duhet t’i bashkëlidhen një certifikim i drejtë i autoriteteve që ka kryer provimet, nga të cilat rezultojnë modulet, datat e provimeve, pikët dhe kategoria/nënkategoria, të cilat i referohen këtij moduli.

Në rast se paraqitet një kërkesë për lëshimin e LMA-së për kategorinë C, në bazë të parashikimeve të 66.A.25 (b) ose posedimit të titullit të studimit në inxhinieri aeronautike, mekanike dhe elektronike, vlerësimi do të përcaktohet mbi bazën e provimeve universitare efektivisht të marra.

Neni 3

Verifikimi nga AAC-ja

1. AAC-ja verifikon përmbushjen e kërkesave nga kërkuesi:

- a) mosha minimale 18 vjeç;
- b) diploma e zotëruar;
- c) kurset e formimit dhe trajnimet (veçanërisht ato të kryera në një organizatë të aprovuar nga pjesa 147);

- d) eksperiencia e mirëmbajtjes së avionit, e dokumentuar;
- e) certifikata të tjera eventuale të poseduara.

2. AAC-ja ka të drejtë, kur e çmon të nevojshme, të kërkojë dokumentacion të mëtijshëm dhe/ose të kryejë konstatime të mëtijshme për verifikimin e vërtetësisë së deklaratave që janë në dokumentet e paraqitura.

3. Me qëllim lehtësimin dhe përshejtimin e procedurave të verifikimit nga ana e AAC-së për përmbushjen e kërkesave të eksperiencës minimale të mirëmbajtjes, rekomandohet që kërkuuesi të ketë dokumentacionin sipas MERL (p.sh. kopje të ATL-së, libër teknik për avion, raporte pune). Për kontrolle eventuale, ky dokument duhet t'i korrespondojë periudhës së përkohshme të dokumentuar në MERL.

4. Licenca bazike e mirëmbajtjes së avionit duhet të lëshohet kur kandidati vërteton:

- që ka kaluar të gjitha provimet bazike të parashikuara për kategoritë/nënkategoritë e kërkuara;
- që zotëron eksperiencën minimale të mirëmbajtjes së duhur për kategoritë dhe nënkategoritë e kërkuara;
- që ka eksperiencë të kohëve të fundit (ref. 66.A.30(d) dhe AMC përkatëse;
- që ka kryer pagesën e tarifës përkatëse pranë AAC-së.

5. Licenca e mirëmbajtjes së avionit ka një vlefshmëri prej 5 vjetësh duke filluar nga data e lëshimit dhe duhet të kundërfirmoset nga kërkuuesi në momentin e lëshimit.

6. Në rastin kur për lëshimin kërkohen një ose më shumë trajnime, ato do të paraqiten në licencë nëse kërkuuesi ka vërtetuar që:

- ka kaluar kurset e vlerësimit të tipit “*Rating Course*”;
- ka paraqitur dokumentet e eksperiencës së kërkuar, në mënyrë që të marrë licencën;
- ka kaluar një vlerësim praktik në avionë (që eventualisht bëjnë pjesë në një kurs teoriko-praktik të aprovuar).

Neni 4

Rinovimi i LMA-së

1. Licenca e mirëmbajtjes së avionit ka vlefshmëri për 5 vjet dhe në mbarim rinovohet si vijim i kërkesës së mbajtësit. Para rinovimit, AAC-ja kryen verifikimet e nevojshme dhe në veçanti siguron që dokumenti origjinal nuk është modifikuar. Në rastin kur janë në proces hetime eventuale me qëllim pezullimin e mundshëm ose revokimin, AAC-ja nuk rinovon licencën deri në konkluzionin e kontestimeve.

2. Për të marrë rinovimin e licencës, kërkuuesi duhet të paraqesë tek AAC-ja, duke përdorur mod. 19 EASA, kërkesën e rinovimit të LMA-së, së cilës do t'i bashkëlidhet licenca e mëparshme edhe vërtetimi i pagesës së detyrimeve ndaj AAC-së.

Kërkesa e rinovimit duhet të paraqitet të paktën 30 ditë para datës së përfundimit të vlefshmërisë.

Neni 5

Ndryshimi i adresës

Në rast ndryshimi të adresës, mbajtësi i LMA-së duhet të komunikojë me shkrim tek AAC-ja për këtë ndryshim brenda 90 ditëve, duke bashkëlidhur licencën.

Mosnjoftimi mund të sjellë masat për kufizim, pezullim ose revokim të licencës.

Në këtë rast, AAC-ja duhet të rilëshojë LMA me adresën e re, duke mbajtur licencën e kthyer.

Neni 6

Zgjerimi i objektit

Konsiderohet zgjerim i objektit të LMA-së shtimi i kategorive/nënkategorive të reja dhe hyrja

e një ose më shumë kualifikimeve (lloje avioni).

Neni 7

Shtimi i kategorive të reja/nënkategorive

1. Në rastin e shtimit të një kategorie të re ose nënkategorie, aplikuesi duhet të ndjekë procedurat e përcaktuara në paragrafin 5 si për pranimin e provimeve, dhe për zgjerimin e objektit të licencës.

2. Provimet e kaluara tashmë në selinë e lëshimit dhe/ose të zgjerimit të objektit të LMA-së jo të kufizuar, ose të aplikuara për kategorinë/nënkategorinë e re, të kërkuar, konsiderohen të vlefshme dhe nuk është nevoja të përsëriten.

Provimet e nevojshme për secilën kategori/nënkategori janë listuar në pjesën 66.

3. Aplikuesi duhet, gjithashtu, të tregojë që i përmbushë kërkesat e eksperiencës së mirëmbajtjes bazuar në 66. A. 30 dhe shtojcës IV në pjesën 66.

4. AAC-ja, pas konstatimeve me rezultate pozitive, rilëshon LMA, duke shtuar kategorinë/nënkategorinë e kërkuar dhe duke tërhequr versionin e mëparshëm të licencës.

Neni 8

Përfshirja e kualifikimeve të reja

1. LMA-të e lëshuara në kategorinë A nuk përfshijnë kualifikime, prandaj përfshirja e kualifikimeve të reja mund të kërkohej vetëm nga mbajtësit e LMA-së në kategoritë B1, B2 ose C.

Tipat e avionëve (që janë listuar në fushën “e kualifikimeve” të licencës) transkriptohen në LMA kur mbajtësi i licencës tregon që ka kryer trajnimin teorik dhe praktik të parashikuar nga 66.A.45 dhe nga shtojca III e pjesës 66, duke kaluar provimet përkatëse teorike/praktike. Për futjen e një kualifikimi në kategorinë C, nuk është e nevojshme kryerja e praktikës së re.

2. Kursi teorik i makinerisë është i detyrueshëm vetëm në rastet e avionëve të përcaktuar si “*large aircraft*” në udhëzimin e Ministrit nr.16, datë 14.10.2008 dhe për ato të përcaktuar si “*other than large*”, për të cilat EASA ka përcaktuar që ai është i nevojshëm (shikohet neni 3). Kurset e makinerisë janë të vlefshme me qëllim zgjerimin e objektit vetëm nëse janë konform kërkesave të 66.A.45 dhe shtojcës II të pjesës 66.

3. Për të marrë një transkriptim të një kualifikimi në licencën e tij, mbajtësi duhet të paraqesë tek AAC-ja kërkesën për zgjerimin e objektit (formulari 19), duke specifikuar dhe procedurat e përdorura për kryerjen e së ashtuquajturës “*type examination*” në rastet kur nuk është i detyrueshëm kursi teorik i makinerisë.

4. AAC-ja, pas konstatimeve me rezultate pozitive, rilëshon LMA, duke përfshirë kualifikimin e ri dhe duke tërhequr licencën e dorëzuar nga mbajtësi.

Kualifikimet tregohen në LMA sipas kodifikimit të dhënë në shtojcën e AMC-së në pjesën 66. Ky kodifikim është i vetmi që duhet t’i referohet aplikuesi gjatë plotësimit të kërkesës.

a) Trajnimi teorik

Kurset teorike që plotësojnë kërkesat e treguara në paragrafët 66.A.45, janë kurset e kryera nga organizata të trajnimit, të aprovuara sipas pjesës 147 dhe të autorizuar për specifikimin e tipit të avionit.

“*Certificates of Recognition*”, certifikatat e njohjes së kurseve teorike (identifikuar me fjalët “*theoretical only*” - vetëm teorike) të kryera pranë organizatave të kualifikimeve aprovuar sipas pjesës 147 nga një autoritet kompetent EASA njihen nga AAC-ja dhe nuk kërkojnë provime të tjera teorike.

b) Trajnimi praktik

Pjesa 66 përcakton trajnimin praktik i “*practical element*” (elemente praktike) dhe në shtojcën III të pjesës 66, tregohet mënyra me të cilën trajnim duhet të kryhet.

“*Certificates of Recognition*” të kurseve teorike (identifikuara me fjalët “*theoretical only*”) të kryera pranë organizatave të kualifikimeve aprovuar sipas pjesës 147 nga një autoritet kompetent EASA, njihen nga AAC-ja të përshtatshëm me qëllim zgjerimin e objektit të LMA-së, lejojnë të marrin transkriptimin mbi kualifikimin përkatës për tipin e avionit pa konstatime të mëtejshme.

Nëse, në të kundërt, pjesë e këtij kursi nuk konsiderohet e përshtatshme nga AAC-ja ose paraqitet një “certifikatë njohjeje” (*Certification of Recognition*) për një kurs “*theoretical only*”, trajnimi i tipit të avionit “*practical element*” duhet të kryhet pranë një kompanie mirëmbajtjeje të aprovuar sipas pjesës 145, nën formën e “*On the Job Training*” (OJT) (formim për punën).

“*Practical element*” (elementet praktike) duhet detyrimisht të mbyllet me një “*practical assessment*” (Vlerësimin praktik) të kryer në përputhje me modalitetet e pranuar nga AAC-ja.

AAC-ja udhëzon për përmbushjen e kërkesave të pranimit të “*practical element*” (elementet praktike) dhe të “*practical assessment*” (vlerësimin praktik), siç është kërkuar nga 66.A.45, sipas MEP (moduli i eksperiencës praktike).

Ata që, në 12 muajt përpara paraqitjes së kërkesës, provojnë që kanë përfutur eksperiencën e duhur në mirëmbajtje në avionë të konsideruar si të një teknologjie “të ngjashme”, kjo periudhë mund të zvogëlohet deri në një minimum prej 2 javësh. Në rastin kur aplikuesi dëshiron të përfitojë nga AAC-ja uljen e kohëzgjatjes së “*practical element*”, duhet të provojë ndërhyrjet e kryera në makineri të ngjashme. Kjo mund të realizohet, p.sh., duke bashkëlidhur një modul MERL që përmban regjistrimet e këtyre ndërhyrjeve.

Neni 9

Kurset e trajnimeve bazike

Ndjekja e kurseve bazike, në lidhje me kategorinë dhe nënkategorinë për të cilën kërkohet lëshimi i LMA-së, pranë një organizate të aprovuar sipas pjesës 147 dhe kalimi i provimeve përkatëse, lejojnë:

- njohjen e rezultateve të provimeve, me qëllim lëshimin/zgjerimin e objektit të licencës të mirëmbajtjes së avionëve.

- zvogëlimin e eksperiencës së parashikuar në 66.A.30, nëse kandidati tregon që ka kaluar të gjitha provimet e parashikuara në fund të ndjekjes së një kursi bazë, aprovuar konform kërkesave të kohëzgjatjes dhe raportit midis pjesës teorike dhe pjesës praktike të specifikuar në shtojcën I të pjesës 147.

Kryerja e kurseve bazike, të ndryshme nga ato të specifikuar në shtojcën I të pjesës 147, nuk jep të drejtën e zvogëlimit të eksperiencës së aplikuar, siç parashikuar nga 66 A 30.

Neni 10

Kriteret e vlerësimit të eksperiencës në mirëmbajtje

Kërkesat e eksperiencës, të parashikuara nga AMC 66.A.30 diferencohen në bazë të kategorisë dhe nënkategorisë për të cilën kërkohet lëshimi i LMA-së dhe kurseve të trajnimeve të kryera.

Në veçanti, për sa i përket zvogëlimit të viteve të eksperiencës së kërkuar, zbatohen kriteret e mëposhtme:

- Kryerja, pranë një kompanie të aprovuar sipas pjesës 147, të një kursi bazë të plotë, në lidhje me nënkategorinë për të cilën është kërkuar LMA-ja dhe kalimi i të gjitha provimeve përkatëse përbën kriter për të marrë zvogëlimin maksimal të kërkesës së eksperiencës, që është 1 vit për kategorinë A dhe nënkategoritë B1.2 ose B1.4, ose 2 vjet për kategorinë B2 dhe nënkategoritë B1.1 ose B1.3.

- Kryerja e një kursi bazë të njohur nga AAC-ja sipas sa parashikuar nga 66.A-25 (b), në lidhje me nënkategorinë për të cilën është kërkuar LMA, dhe kalimin e të gjitha provimeve përkatëse finale përbën kriter për të marrë zvogëlimin maksimal të kërkesës së eksperiencës për sa parashikuar nga 66.A-30 që është 2 vjet për 3, pra përfshin të gjitha modulet aplikuese, një kohëzgjatje në proporcion midis pjesës teorike dhe pjesës praktike që i përgjigjet shtojcës 1 të pjesës 66 kategoria A dhe për nënkategoritë B1.2 dhe B1.4 ose 3 vjet për kategorinë dhe nënkategorinë B1.1 ose B1.3. Masa efektive e zvogëlimit të eksperiencës caktohet nga AAC-ja, për çdo rast, në varësi të llojit të kursit.

Në veçanti janë parashikuar këto raste të veçanta:

- Për lëshimin e LMA-së direkt në kategorinë C, nëse aplikuesi ka diplomën 5-vjeçare në inxhinieri aeronautike, elektronike dhe mekanike, zbatohen parashikimet e 66.A.30(a).5, për të cilat eksperiencia e mirëmbajtjes totale të kërkuar është 3 vjet. Konsiderohen të vlefshme, me qëllim përmbushjen e kësaj kërkesë, të gjitha eksperiencat në sektorin e mirëmbajtjes dhe të fituara në fushën e zyrës teknike të programacionit dhe të cilësisë vetëm nëse aplikuesi ka të paktën 6 muaj eksperiencë direkte (supervizim, kontroll etj.) të mirëmbajtjes së bërë në hangar.

- Në rastin kur personeli ka eksperiencë të mirëmbajtjes së avionit të maturuar në fushën e aeronautikës ushtarake, të marinës ushtarake, të Ushtrisë Shqiptare dhe Policisë së Shtetit ose të një trupi tjetër të shtetit, vlen kërkesa e 66.A- 30 (e), sipas së cilës AAC-ja mund të pranojë këtë tip eksperiencë nëse e quan të drejtë që ajo është në përputhje me atë të maturuar në sektorin civil. Është e detyrueshme që kandidati të ketë të paktën eksperiencën minimale prej 12 muajsh në sektorin e mirëmbajtjes civile të avionit.

Neni 11

Provimet bazë për lëshimin e LMA-së

Pjesa 66 thekson që provimet bazë për lëshimin e LMA-së kryhen në përputhje me standardet e paracaktuara, të përshkruara hollësisht në shtojcën I dhe II të pjesës 66. Këto provime mund të kryhen pranë organizatave të kualifikimeve të aprovuara sipas pjesës 147 ose pranë autoriteteve kompetente të shteteve anëtare të EASA-s.

Kur një provim i kryer nga pjesa 147 ose nga autoritetet kompetente të EASA-s nuk kalohet, ai nuk mund të përsëritet pa kaluar 90 ditë.

Neni 12

Shtojcat

1. Në lidhje me procedurat për lëshimin dhe rinovimin e LMA-së, do të përdoren shtojcat e mëposhtme, të cilat janë pjesë përbërëse e këtij udhëzimi:

- 1.1 Regjistri i të dhënave të eksperiencës së mirëmbajtjes;
 - 1.2 Moduli i eksperiencës praktike;
 - 1.3 RETT 50 (RETT 50 - regjistrim i eksperiencës tip të thjeshta 50%).
- Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I PUNËVE PUBLIKE DHE TRANSPORTIT
Sokol Olldashi